برووسکە گەشتێك لە ناو گۆڕەوە تا چوونە بەهەشتت یان دۆزەخ

﴿ رحلة الخلود إما إلى الجنة أو إلى النار ﴾

[کردي – کوردی – kurdish]

عەبدوالسەلام موحەمەد پشدەری

پێداچونەوەی :پشتیوان سابیر عەزیز

١٤٣١ - ٢٠١٠

islamhouse.com

﴿ رحلة الخلود إما إلى الجنة أو إلى النار ﴾

« باللغة الكردية »

عبد السلام محمد بشدري

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

١٤٣١ - ٢٠١٠

islamhouse.com

برووسکە گەشتێك لە ناو گۆڕەوە تا چوونە بەهەشتت یان دۆزەخ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

القبر : (گۆڕ) یەکەم مەنزڵگای دوارۆژ، چاڵی ئاگرین بۆ کافر و مونافیق، و باخچەی رازاوە بۆ موسوڵمان، سزا وئازاری ناوگۆڕ چەسپاوە بۆ چەند گوناه و تاوانێك لەوانە: خۆنەپاراستن لە فیز و دووزمانی و خیانەت کردن لە غەنیمەت و درۆ کردن و نووستن لەسەر نوێژ و وازهێنان و پشت هەڵکردن لە قورئان و زینا و نێربازیی وسووخۆری و قەرز نەدانەوە و غەیری ئەوانەش، ئەو شتانەی کە مرۆڤ رزگار دەکەن لە سزای گۆڕ، کردەوەی چاك لەبەر خاتری پەروەردگار و پەناگرتن بە خوا لە سزای گۆڕ، خوێندنی سورەتی (الملك) و زۆر کردەوەی چاکی تر .

پارێزراوان لە سزای گۆڕ: شەهید و سەنگەرنشینان و مردووی رۆژی جومعە و کەسێك بە سك ئێشە بمرێت و غەیری ئەوانیش.

فووکردن بە کەرەنادا (الصور) : بریتییە لە کەرەنایەکی گەورە، ئیسرافیل پێیەتی و چاوەروانە فەرمان بکرێت پێی تاوەکو فووی پیادا بکات. خوای گەورە ئەفەرموێت : (وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الأَرْضِ إِلاَّ مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ) واتە: لەو رۆژەدا فوو دەکرێت بە بەصورادا مەگەر خوا خۆی بزانێت چ دەزگایەکە، هەر کەس لە ئاسمانەکان و زەوییدا مابێت ئەمرێت مەگەر خوا ویستی مردنی نەبێت، ئەو کاتە هەموو دونیا تێك دەچێت، لە دوای چل ماوە فووی زیندوو بوونەوە دەکرێت (نفخة البعث) خوا فەرموویەتی: (ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ) واتە: لەوەودوا فوویەکی تری پیادا دەکرێتەوە جا دەستبەجێ خەڵکی هەستانەوە و چاوەروانن.

زیندووبوونەوە : پاشان خوای گەورە بارانێك دەنێرێت و لاشەکان دەروێنێتەوە لە ئێسقانی کلێنچکە، ئەم زیندووکردنەوەیە دروست کردنەوەیەکی تازەیە و مردن نابێت، بە پێی پەتی و رووت و قووتی و فریشتەکان وجنۆکەکان دەبینین و زیندوو ئەکرێتەوە لەسەر کردەوەکانیان.

کۆکردنەوەی دەشتی مەحشەر : خوای گەورە هەموو دروستکراوەکان کۆ ئەکاتەوە بۆ حساب لەگەڵ کردن، ترساون وەکو سەرخۆش لە رۆژێکی گەورەدا کە ئەندازەکەی (٥٠) پەنجا هەزار ساڵە، دونیاکەیان وەك بڵێی سەعاتێك بووە، خۆر بە ئەندازەی میلێك لێیان نزیکە و خەڵکیی نوقمی ئارەقی خۆیانن بە پێی کردەوەکانیان، لەوێدا بێ دەسەڵاتەکان و خۆبەگەورەزانەکان بە یەکدا هەڵئەشاخێن و کافر لەگەڵ دۆستە شەیتانەکەیدا و لەگەڵ هاورێکەیدا و لەگەڵ ئەندامەکانی لەشی خۆیدا بەشەر دێت، هەندێکیان لەعنەت لە هەندێکی تریان دەکەن، زاڵم دەستی خۆی دەگەزێ و دۆزەخ رادەکێشرێتە مەیدان لە (٧٠) هەزار دەستگرەوە کە هەر دەستگرەیەك (٧٠) هەزار فریشتە رایدەکێشێت، کاتێ کافر دۆزەخ دەبینێت ئاوەتەخوازی خۆ قوتار بوون یان بوون بە گڵ دەخوازێت، بەڵام گوناهباران ، ئەوانەی زەکاتی ماڵیان نەداوە، ماڵەکەیان ئەبێتە ئاگر و پێی داخ ئەکرێت، خۆبەزلزانەکان وەکو مێروو حەشر دەکرێن، خیانەتکار و دز و دزی لە غەنیمەتکەر و سووك و ریسوا دەکرێن، دز بە دزییەکەیەوە دەهێنرێت، شتە ئاشکراکان ئاشکرا دەبن، بەڵام لە خواترسەکان ناترسن و بەڵکو تێ ئەپەرێت بەسەریاندا وەك نوێژێکی نیوەرۆ.

شەفاعەت : شەفاعەتی گەورە تایبەتە بە پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) لە رۆژی کۆبوونەوەی خەڵکدا بۆ لابردنی بەڵای ئەو رۆژە و محاسەبە کردنیان، شەفاعەتی گشتی: بۆ پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) وخەڵکی تریشە : وەك دەرکردنی ئیمانداران لە دۆزەخ و بەرزکردنەوەی پلەکانیان.

حساب لەگەڵ کردن : خەڵکیی بە ریز بۆ پەروەردگاریان دەردەکەون وکردەوەکانیان پێشان دەدات ولێیان دەپرسێتەوە،هەروەها پرسیار دەکرێ لە تەمەن وگەنجێتی و زانست وپەیمان وبەخششەکانی خوای گەورە وگوێچکە وچاو ودڵ، کافر ودووروو محاسەبەیان دەکرێت لەبەردەم خەڵکی دا بۆ سەرکۆنەکردنیان وبەڵگە برینیان وخەڵکی وزەوی وشەو ورۆژ و ماڵ ومەلائیکە وئەندامەکانیان شایەتییان لێ دەدات، تاجێگیر دەبێت ودان بەتاوانی خۆیاندا دەنێن، موسوڵمان وباوەردار خودا بە تەنها محاسەبەی دەکات و دانی بە گوناهەکانیدا پێی دێنێت تا وا دەزانێت تیا چووە، خوای گەورە پێی دەڵێت: " لە دونیادا ئەم گوناهانەم بۆ پۆشیوی و ئەمرۆش لێت خۆش دەبم"، یەکەم کەس کە محاسەبە دەکرێت ئوممەتی پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) یەکەم کردەوەی لێپرسراوە نوێژکردنە و یەکەم تۆڵەکردنەوە لە خوێن رشتندا دەبێت.

وەرگرتنی نامەی کردەوەکانی لە پاشاندا نامەی کردەوەکانی وەردەگرێت: (لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا) هیچ کردەوەیەکی بچوك و گەورەی بەجێ نەهێشتووە، موسوڵمان بە دەستی راستی کافر ومونافیق بە دەستی چەپ و لە دواوە نامەی کردەوەکانیان وەردەگرن.

تەرازوو : پاشان کردەوەکانی دەکێشرێن، تاوەکو پاداشت وەرگرن لەسەر کردەوەکانیان بە تەرازوویەکی راستەقینە کە دوو تای هەیە، کە ئەو کردەوانەی بەراستی بۆ خوان و ئەو تەرازووە قورس و سەنگین دەکات، لەو شتانەی کە تەرازووەکە قورس دەکات " لااله الا الله " و رەوشت جوانی و یادی خوای گەورە و "سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم "، خەڵکی دەربارەی کردەوە چاکەکان و خراپەکانیان دادوەرییان لەگەڵ دەکرێت.

حەوزی کەوسەر : پاشان موسوڵمانان دەچنە سەر حەوزی کەوسەر، هەر کەس لێی بخواتەوە هەرگیز تینوی نابێت، هەموو پێغەمبەرێك حەوزی تایبەتی هەیە، بەڵام حەوزی کەوسەر لە هەموویان گەورەترە، ئاوەکەی لە شیر سپیترە، لە هەنگوین شیرینترە، لە میسك بۆنخۆشترە، پەرداخەکانی لە زێر و زیو و بە ژمارەی ئەستێرەی ئاسمانەکان، درێژیی ئەم حەوزە لە نێوان (آیله) لە ئەردەن تا (عدن) زیاترە، ئاوی حەوزەکە لە رووباری کەوسەرەوە سەرچاوەی گرتووە.

تاقیکردنەوەی ئیمانداران : لە کۆتا رۆژی حەشردا کافرەکان شوێن ئەو پەرستراوانە ئەکەون کە لە دونیادا پەرستویان و پۆل پۆل وەکو رانە ئاژەڵ لەسەر پێیان و لەسەر دەم و چاویان دەیانگەیەننە دۆزەخ، تەنها باوەردار و دووروەکان دەمێننەوە، پەروەردگاریان دێت بۆ لایان و پێیان دەفەرموێت: (چاوەرێی چی دەکەن؟) ئەوانیش دەڵێن: (چاوەرێی پەروەردگارمان دەکەین) و ئەو کاتە پەروەردگاریان بە ساقیدا (قاچ) کە پیشانیان دەدرێت دەناسنەوە و دەچن بە سوجدەدا، بەڵام دووروەکان ناتوانن، خوا ئەفەرمووێت: "یوْمَ یُکْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَیُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلاَ یسْتَطیعُونَ "، واتە: رۆژێك دێت پەردە لەسەر هەموو شتێك لادەدرێت و لاق دەردەکەوێت، خواناسان بانگ دەکرێن بۆ سوژدە بردن، بەڵام ناتوانن، پاشان شوێنی پەروەردگار دەکەون و صراط دادەنرێت ونور وروناکییان پێ دەدرێت ودووروەکانیش نور وروناکییەکەیان دەکوژێتەوە.

پردی صراط : پردێك کە بەسەر دۆزەخدا راخراوە تاوەکو بروادارن پێیدا تێپەرن بۆ بەهەشت، پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) : "بە لەرزۆك و خزە و چەند قولاپی پێوەیە وەك درکی رووەکی سعدان و چەند رفێنەری تێدایە، باریکترە لە موو و تیژترە لە شمشێر " ئیمامي مسلم وەصفی کردووە.

موسڵمانان نور و رۆشناییان پێ دەدرێت : بە پێی کردەوەکانیان زۆرەکەیان بەقەد کێوێك و کەمەکەیان لە قەراغی پەنجەی گەورەی قاچیدا رووناکی پێ دەدرێت، رێگاکەیان بۆ رووناك دەبێتەوە و بە پردەکەدا تێپەر دەبن بە پێی کردەوەکانیان، باوەرداران وەك چاوتروکانێك یان وەك هەورەبروسکە یان وەك با یان وەك باڵندە یان وەك ئەسپ و سواری تیژرەو تێپەر دەبن (فناج مسلم و مخدوش مرسل و مکدوس فی جهنم) متفق علیه.

بەڵام دووروووەکان رووناکییان نییە، دەگەڕێنەوە و لە نێوان ئەوان و باوەڕدارانەدا دیوارێك دادەنرێك و پاشان دەیانەوێت تێپەر بن، بەڵام ئەکەونە ناو دۆزەخ.

دۆزەخ : کافرەکان و هەندێك لە موسوڵمانە گوناهبارەکان و لە پاشاندا دووروووەکان دەچنە ناوی، لە هەر هەزار کەس دەفەرموێت یان دەچنە ناوی و حەوت دەرگای هەیە (٧٠) جار لە ئاگری دونیا گەرمترە، لاشەو جەستەی کافر گەورە دەکرێت تا سزا زیاتر بچێژێت، نێوانی دوو شانەکانی سێ ڕۆژەڕێ پانە و کاکیلەکانی وەك کێوی ئوحودیان لێدێت، پێشی دەگوترێت و ئەستوور دەکرێت تا سزای زیاتر وەربگرێت، خواردنەوەکەیان ئاوی کوڵ هاتەیە کە ریخۆڵەکانیان لەت دەکات، خواردنیان زەقوم و غسلین و کێم و چڵکاوە، لای کەمی سزاکەیان ئەوەندەیە کە دوو پشکۆ لە ژێر پێیان دادەنرێت و مۆخیان دەکوڵێنێت، برژاندن و داخ کردن و ڕاکێشان لە کۆت و زنجیردا، بنکەکەی ئەوەندە قوڵکە ئەگەر بەردێکی تێ فڕێ بدرێت (٧٠) ساڵی دەوێت تا دەگاتە کۆتایی، سوتەمەنییەکەی بەرد و ئادەمیزادە، هەواکەی دوکەڵ و سێبەرەکەی زۆر گەرمە، جل و بەرگەکەیان ئاگرە و هەموو شتێ لەناو نایهێڵێت، جۆش ئەدا و نەرەی دێت و پێست دەسوتێنێت و دەگاتە ئێسقان و دڵ.

پردی نێوان بەهەشت و دۆزەخ : پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) ئەفەرمووێت: "موسوڵمان رزگار دەکرێت لە دۆزەخ و رادەگیرێت لەسەر پردێك لە نێوانی دۆزەخ و بەهەشتدا، تۆڵەیان لێ دەسێنرێت لەسەر ئەو ستەمانەی کە لە دونیادا لە یەکتریان کردووە، تاوەکو پاك دەبنەوە و پاڵفتە دەبن رێگایان پێ دەدرێت کە بچنە بەهەشت، بەو کەسەی گیانی موحەممەدی بەدەستە شارەزاترن بە شوێنی خۆیان لە بەهەشتدا تا شوێن و ماڵی خۆیان لە دونیادا " {رواه البخاري}.

بەهەشت شوێن ومەنزڵگای موسڵمانانە : بیناکەی زێر و زیوە و (ملاط)ەکەی میسکە، بەردە وردەکەی گەوهەر و یاقوت و گڵەکەی زەعفەرانە و هەشت دەرگای هەیە درێژیی یەکێکیان سێ ڕۆژەرێیە، بەڵام قەرەباڵغی لە بەردەمیاندا دروست دەبێت ، (١٠٠) دەرەجەی هەیە، نێوان هەردوو پلەیەك نێوانی زەوی و ئاسمانە، لای ژوورەکەی (فیردەوسە) و لەوێوە رووبارەکانی بەهەشت هەڵدەقوڵێن و سەربانەکەی عەرشی پەروەردگارە، رووبارەکانی هەنگوین و شیر و ئاو و شەرابن، ئەرۆن بەبێ چاڵ و جۆگا و موسوڵمان هەر چۆن بیەوێت رای دەکێشێت، خواردنەکەی بەردەوام و نزم و رام هێنراوە، خێمەیەکی گەوهەری کڵۆری تێدایە کە درێژیەکەی (٦٠) میلە، هەموو گۆشەیەکی خێزانێکی تێدایە.

گەنج و بێ موو چاو بە کلن، گەنجێتی و پۆشاکەکەیان هەمیشەییە و میزکردن و پیسایی و قێزەونی تێدا نییە، شانەکانیان زێر و ئارەقەکانیان میسکە، خێزانەکانیان کچانی گەنج و هاوتەمەنن، یەکەم کەس کە ئەچێتە ناوی پێغەمبەرە(صلی الله علیه

وسلم) و پێغەمبەران سەلامی خوایان لێ بێت، لای کەمی کەسێك کە ئاوات بخوازێت (١٠) ئەوەندەی پێ دەدرێت، خزمەتکارەکانی منداڵی نەمرن و وەك گەوهەری بڵاوبۆوە وان، لە گەورەترین نیعمەتەکانی بینینی خوای گەورە و ڕەزامەندیی ئەو نەمرەیە.

ئــەی خوای گەورە و میهرەبان بە ناو و سیفەتە جوانەکانت لێت دەپاڕێینەوە لەو کەســـانەمان بگێڕێت کە بەر ڕەحمەت و عەفووی خۆت دەکەون و دەیانخەیتە بەهەشـــتەوە و بەدوورمان بخەیتەوە لەوانەی کە لە دۆزەخ و سزای بەسۆدا دەسوتێنرێن .

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته